

10. Халер М. Інтерв'ю : навч. посіб. / за загал. ред. В.Ф. Іванова. Київ : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2008. 404 с.
14. Alysen B. The Electronic Reporter: broadcast journalism in Australia. Sydney : UNSW Press, 2012. 305 p.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-489-4-5>

THE LEXICAL CONTENT OF TEXTS IN VOLYN ONLINE MEDIA DURING THE WARTIME

ЛЕКСИЧНЕ НАПОВНЕННЯ ТЕКСТІВ ВОЛИНСЬКИХ ІНТЕРНЕТМЕДІА В ПЕРІОД ВІЙНИ

Тyкha L. Yy.

*Doctor of Philosophy,
Assistant Professor,
Assistant Professor at the Department
of Foreign and Ukrainian Philology
Lutsk National Technical University
Lutsk, Ukraine*

Тиха Л. Ю.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземної
та української філології
Луцький національний технічний
університет
м. Луцьк, Україна*

Як відомо, медіа завжди є виразником усіх процесів, що відбуваються у суспільстві. Вони найшвидше реагують на всі події, зміни, політичні та економічні процеси, що так чи інакше впливають на життя громадян. Тому тексти, усні чи письмові, наповнені відповідним змістом, що виражено набором різноманітних за тематикою лексичних груп.

Загальнореспубліканські ЗМІ, безперечно, більш насичені тематичними лексичними компонентами порівняно з регіональними. Це пояснюється насамперед територіальним обмеженням місцевих медіа, залежить від розміру регіону та його економічного, політичного і соціального розвитку.

Слід зазначити, що лексичне наповнення медіатекстів за період до повномасштабного вторгнення і після нього суттєво відрізняється. Якщо загальноукраїнські видання, телевізійні канали та інтернетмедіа ще почасти торкалися тем, пов'язаних з війною на сході країни, то в регіональних ЗМІ майже не висвітлювали ці події.

Лютий 2022 року змінив життя українського суспільства і, відповідно, змінив тематику журналістських продуктів. Без перебільшення, всі новини були пов'язані з повномасштабним вторгненням, все, про що б не повідомляли, мало тематику війни. Значить, і основний масив

лексики, яка відображала зміст таких текстів, – була лексика, що прямо чи опосередковано містила сему “війна”. Це стосується як загальноукраїнських медіаресурсів, так і регіональних.

Сьогодні, на третьому році великої війни, країна загалом і регіони зокрема намагаються пристосуватися до нових умов, виживати в них і жити далі до перемоги. Тож і в журналістських матеріалах можемо знайти інформацію, яка відображає те, чим живуть українці в Україні і поза нею. Важливо наголосити, що волинські ЗМІ відображають як місцеві події, так і загальнонаціональні.

Для аналізу тематичних груп лексики медіатекстів волинських інтернетвидань ми взяли такі медіаресурси, як “Волинь 24” (далі – В24), “Волинські новини” (далі – ВН), “ВолиньPost” (далі – ВР). Важливо наголосити, що волинські ЗМІ відображають як місцеві події, так і загальнонаціональні.

Як і слід очікувати, “найпопулярнішою” темою залишається тема війни, тому значна група слів містить концепт “війна”. Це, зокрема, велика група назв військової техніки, засобів, зброї, військових формувань, військових організацій, наприклад: “Сили ППО цієї ночі збили над Рівненщиною повітряну ціль ворога” (ВН, 28.09.2024), “Росія вивела у Чорне море ракетоносій ...” (В24, 29.09.2024); “... ворог зосереджує особовий склад, який планує задіяти у штурмових діях” (В24, 28.09.2024); “Вночі російські БПЛА залетіли на територію НАТО” (В24, 27.09.2024); “Окупанти обстріляли Запоріжжя КАБами” (ВР, 29.09.2024)

Близькою за емоційним навантаженням до вищезначеної групи є група слів, які містять негативне значення, типу “обстріл”, “ворог”, “окупанти”, “загиблий (-а, -і)”, “руйнування” : “Ворог спрямував “Шахеда” на житловий сектор” (ВН, 28.09.2024)

Волинські журналісти, описуючи події чи людей, вживають не лише лексику літературної мови у власних текстах, а й слова, які можна віднести до сленгу, аби більш емоційно і “колеритно” передати інформацію, “достукатися” до читача, наприклад: “... воїн сталевій сотки на псевдо Баптист” (29.09.2024) – під “сталевією соткою” мають на увазі 100 ОМБр; “Росія пригрозила світу ядеркою на Генасамблеї ООН” (В24, 29.09.2024) – під ядеркою мають на увазі ядерну зброю, атомну бомбу.

За період війни контекстуальними синонімами до слова “ворог” стали номінації “росіяни”, “росія”, “рф”, “путін” і подібні: “Росіяни двічі вдарили по лікарні у Сумах: є загиблі” (ВН, 28.09.2024), “Росіяни готуються до штурмових дій ...” (В24, 28.09.2024).

Показово, що за останній період збільшилася кількість матеріалів у місцевих ЗМІ, які стосуються корупційних скандалів, незаконних дій

як посадовців різних рівнів, так і пересічних громадян, хабарництва тощо. Отож і лексичне наповнення таких текстів характеризується відповідними одиницями, зокрема такими, як “хабар”, “суд”, “незаконні дії”, “незаконне збагачення”, “обвинувачення” тощо. Це можуть бути матеріали, позначені як економічною тематикою, так і військовою, наприклад: “У Луцьку продовжують судити засновника відомого благодійного фонду за нібито незаконне перенаправлення військовозобов’язаних за кордон” (29.09.2024); “Уродженець Горохівщини їздив п’яним, а потім пропонував хабара поліцейському” (29.09.2024); “СБУ затримала топменеджера Енергоатома на хабарі” (29.09.2024); “Керманч вантажівки з Кисва хотів вивезти наркотики через волинський пункт пропуску. За свої дії він заплатить 65 тисяч штрафів” (29.09.2024), “У Луцьку жінку втретє судили за їзду під наркотиками” (29.09.2024) “На Волині оштрафували працівницю ТЦК, яка вимагала 600 доларів за бронювання чоловіків” (29.09.2024).

Значною кількістю прикладів позначений масив лексики з негативним відтінком на позначення ДТП, інших аварій, трагічних подій та обставин, не пов’язаних з воєнними діями в Україні, наприклад: “Трагедія на Ковельщині: дитина загинула, впавши в зерносовище” (ВР, 28.09.2024); “На Волині горів житловий будинок” (ВР, 28.09.2024), “Смертельна ДТП на Рівненщині” (ВР, 28.09.2024).

Проте слід зазначити, що волинські інтернетвидання висвітлюють також і “звичайне” життя місцевих мешканців. Тож і тексти містять лексику, яка належить до групи побутових назв: “На Волині в розпалі грибний сезон” (В24, 29.09.2024) “Як вибрати меблі для дому” (В24, 27.09.2024); “Луцька блогерка поділилася рецептом рахат-лукуму” (ВР, 29.09.2024); відображає культурну та освітню тематику: “Одну з них (картину – *Л.Т.*) – епічний фінал однойменного артпроекту – презентували 28 вересня у Музеї сучасного українського мистецтва Корсаків” (ВН, 29.09.2024), “Книга “Я бачу, вас цікавить п’ятьма” – це захоплива історія, яка досліджує найглибші і найтемніші куточки людської психіки” (В24, 29.09.2024); “Чарівні світи фентезі: як книги для підлітків допомагають у формуванні особистості” (В24, 28.09.2024); економічні номінації: “На споживчих ринках Волині продовжують дорожчати курячі яйця” (ВН, 29.09.2024); “ПриватБанк може заблокувати картку без пояснення ...” (В24, 27.09.2024) тощо.

Отже, як видно з наведених прикладів, волинські інтернетвидання відображають різні сторони життя мешканців Луцька та області, проте з аналізу ключових слів медіаповідомлень стає зрозуміло, що переважає інформація негативного змісту, що більшою мірою пов’язано з воєнними діями та їх наслідками, а також негативними явищами життя суспільства, що мають інше походження.

Література:

1. Волинські Новини. URL: <https://www.volynnews.com/>
2. Волинь 24. URL: <https://www.volyn24.com/>
3. ВолиньPost. URL: <https://www.volynpost.com/>